

حكومة إقليم كردستان
وزارة الصحة
دائرة صحة أربيل
قسم التخطيط و التعليم الصحي
وحدة التعليم الصحي

حكومة إقليم كردستان
وزارة الصحة
فهرمانگه‌ی تهن‌دروستی هه‌ولێر
به‌شی پلان دانان و فێر کردنی تهن‌دروستی
یه‌که‌ی فێر کردنی تهن‌دروستی

به‌روار: ۳ / ۲۰۱۰
۲۷۰۹ / ۲۵

ژماره:

۲۸۹۵

بۆ / به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی تهن‌دروستی ده‌ورویه‌ری شار
به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی تهن‌دروستی بارزان
بایه‌ت / کردنه‌وه‌ی خولی ی. په‌رستاری

هاوینج له‌گه‌ڵ نووسراوماندا گشت زانیاریه‌کانی تاییه‌ت به‌ کردنه‌وه‌ی خولی یارییده‌ده‌ری په‌رستاری ، بۆ زانیان و په‌یره‌وه‌کردنی
له‌گه‌ڵ ریزماندا .

هاوینج:

- گشت زانیاریه‌کانی ده‌رباره‌ی خولی ی. په‌رستاری .

د. خالد علی عبدالله
به‌ریۆه‌به‌ری گشتی

له‌ د. خ. ع. ع.
- ۲۸۹۵ / ۲۷۰۹ -
وینیه‌یه‌ک بۆ -

- نووسینگه‌ی به‌ریۆه‌به‌رایه‌تی گشتی / بۆ زانیان له‌گه‌ڵ ریزماندا .
- به‌شی پلان دانان و فێر کردنی تهن‌دروستی / یه‌که‌ی فێر کردنی تهن‌دروستی / بۆ به‌دواداچوون له‌گه‌ڵ ریزماندا .
- ب. ت. شه‌قلاوه / بۆ هه‌مان مه‌به‌ستی سه‌ره‌وه له‌گه‌ڵ وینیه‌یه‌ک له‌ زانیاریه‌کانی کردنه‌وه‌ی خول له‌گه‌ڵ ریزماندا .
- ب. ت. سوژان / ب. ت. چومان / بۆ هه‌مان مه‌به‌ستی سه‌ره‌وه له‌گه‌ڵ وینیه‌یه‌ک له‌ زانیاریه‌کانی کردنه‌وه‌ی خول له‌گه‌ڵ ریزماندا .
- که‌رتی محمور / بۆ هه‌مان مه‌به‌ستی سه‌ره‌وه له‌گه‌ڵ وینیه‌یه‌ک له‌ زانیاریه‌کانی کردنه‌وه‌ی خول له‌گه‌ڵ ریزماندا .
- مالپه‌ری فه‌رمانگه‌که‌مان / بۆ بلاوکردنه‌وه له‌گه‌ڵ وینیه‌یه‌ک له‌ زانیاریه‌کانی کردنه‌وه‌ی خول له‌گه‌ڵ ریزماندا .

کردنهوهی خولی یاریدهدهری په رستاری بو ماوهی شهس مانگ

I. هوی کردنهوهی خولی یاریدهدهری په رستاری :-

۱ - له بهر پیوېستی دوزگا ته ندروستیه کانی دهرهوهی شار که ژماره ی که میان ههیه له په رستاران وه ژماره ی زیادیان ههیه له هندیک ناویشانی کار وه کو پایت بر-نوسه ر.....هتد .

ب - ئەم خوله بو ناو شار ناکریتته وه له بهر هه بوونی ژماره ی پیوېست له په رستار له دهرچووانی ناماده یی، په یمانگا وکولئیری په رستاری .

لایه نی داواکار :-

ته نها بو به ریو به رایه تیه ته ندروستیه کانی دهرهوهی شاری هه ولئیر ده کریتته وه (ب.ت سوران - ب.ت چومان - ب.ت بارزان - ب.ت شه قلاوه - ب.ت دهوروبه ری شار - که رتی ته ندروستی مه خمو ر).

II. ریئمایه کردنهوهی خول :-

1. داواکردنی کردنهوهی خول له لایه ن به ریو به رایه تیه ته ندروستیه کانی سه ر به فه رمانگه که مان پیئش نیار ده کریت به نووسراو، که تیایدا لیستی ناوی به شدار بووان هاو پیچ ده کریت به پیی فوری خواره وه بو به رز کردنه وه بو فه رمانگه که مان، وه هیچ داواکاری راسته و خو به رز نه کریتته وه بو فه رمانگه ی ته ندروستی .

ناوی سیانی ره گز سائی له دایک بون شوینی کارکردن ناویشانی کار بروانامه ی دهرچوون

2. پیک هیئانی لیژنه یک له وه به ریو به رایه تیه ته ندروستیه کانی که داوا ی خول ده که ن بو چاو پیکه و نن له گهل پالیوراوانی خول وه به نووسراوی فه رمی ده بییت فه رمانی لیژنه که له به ریو به رایه تی ته ندروستی بنیردریت بو به شی پلان دانانی فه رمانگه ی ته ندروستی هه ولئیر .

3. به هیچ جوړیک خولی ناوبر او ده ست پی ناکریت تاوه کو فه رمانی کارگیری پی دهرنه چیت له فه رمانگه ی ته ندروستی هه ولئیر .

4. ئەو به ریو به رایه تیه ته ندروستیه ی که داوا ی خول ده کات ئە بییت میلاکی زیاده کی هه بییت له ناویشانی کاری داواکارانی خول .

5. داواکردنی به شدار کردن له خولی ناوبر او ته نها بو ئەو فه رمانبه رانه یه که له وه به ریو به رایه تیه ته ندروستیه ی که داوا ی خول ده کات کار ده که ن .

6. پروگرامی خویندن له فه رمانگه ی ته ندروستی دیاری ده کریت به ره زامه ندی وه زاره تی ته ندروستی .

7. جیاوازی نیه له نیوان ره گزی نیر و می بو وه گرتن له خول .

8. ژماره ی به شدار بووان له (30) فه رمانبه ر زیاتر نه بییت بو هه ر خوئیک .

III. به لگه نامه کانی به شدار بوون له خولی یاریدهدهری په رستاری :-

1- هه لگری بروانامه ی شه شی سه ره تایی بییت به لایه نی که مه وه .

2- ناسنامه ی شارستانی .

3- پسووله ی خوړاک .

IV. مهرجه کانی وهرگرتن له خولی (ی . په رستاری) :-

- 1- دهرچووی شهشی سهرهتایی بیټ به لایه نی که مه وه .
- 2- ته مهن له (18) بو (40) سال تی نه په ریټ .
- 3- داواکردن بو به شدار یکردن له خولی ناوبر او نهم ناویشانه کارانه دهگریته وه (پلیټ بر - نووسهر - بزوی بگور - به سته به ند - سهر په رشتیاری خورا ک - ف. تومار - ف. چاپ) .
- 4- به رده و ام بوونی کارکردنی به شدار بوانی خول له هه مان دام و دهزگاکانی ته ندروستی سهر به به ریوه به رایه تیه ته ندروستیه که ی که کاری لی ده کهن .
- 5- که فالهت کردنی به شدار بووانی خول به (3,000,000) سی ملیون دینار بو به رده و ام بوون له کاره کانیان له دوا ی ته و او کردنی خول .
- 6- ی. په رستار بو ی هه یه دهر ماله ی ترسناکی په رستاری وهر بگری نه گهر هاتوو له به شه کانی نه خو شخانه و بنکه ته ندروستیه کانی سهر به به ریوه به رایه تیه ته ندروستیه که ی دوا ی خولی کردوه کار بکات به پیی وه سفی وه زیفی دیاری کرا و له وه زارته ی ته ندروستی .
- 7- ی. په رستار بو ی نیه دوا ی گوری نی ناویشان بکات بو په رستار به هیچ شیوه یه ک به لکو به ناویشانی ی. په رستار ده مینیتته وه .

V. وه سفی وه زیفی ی. په رستار :-

- 1- ریڅخستنی یه که ی نه خو ش وه راگرتنی پاک و خاوینی .
- 2- یارمه تی دان و هاوکاری کردنی نه خو ش له کاتی ناردنی بو تیشک و تاقیگه و سونه ر هتد
- 3- یارمه تی دانی نه و نه خو شانه ی که ناتوانن پشت به خویان به ستن له کاتی خواردن و به کار هینانی W.C و پاک کردنه وه ی جه سته ی نه خو ش .
- 4- هینان و بردنی داواکاریه کان و پیداویستییه کانی به شه کانی نه خو شخانه و نه خو ش .
- 5- هینان و بردنی خواردنی نه خو ش و یارمه تی دانی نه خو ش کاتی نان خواردن .
- 6- چاودیری کردنی پاک و خاوینی به شه که وه چاودیری کردنی میوان و خه لکانی تر له ناو قاووش و به شه کانی نه خو شخانه .
- 7- بردنی نمونه ی خوین و میز و هتد بو تاقیگه وه هینانی نه انجامه کان وه ناگادار کردنه وه ی سهر وکی به ش به نه انجامه که ی .
- 8- یارمه تی دانی په رستاران له کاتی دابه ش کردنی دهر مان و سورانه وه ی له گه ل پزیشکان و په رستاره کان .
- 9- ناماده کردن و پاک کردنه وه ی ماشینه کانی پزیشکی بو نمونه ماشینی نه خسه ی دل و راکیشانی دهر دانه کانی ناو

دهم

و لووت (سکر) وه یارمه تی دانی گروپی ته ندروستی له کاتی به کار هینانی نه و ماشینه و وه هه آسانیان به کرداری پزیشکی و په رستاری .

- 10- پاک کردنه وه ی هه موو پیداویستییه کانی نه شته رگه ری و برین پیچی وه ناماده کردنی .

11- له بهر پيويستی بهر يو بهر ايه تيه ته ندروستيه کاني دهره وهی شاری هه و ئير به خزمهتی په رستاری وه که می ژماره ی په رستاران وه فر او ان بونی ناوچه کانی دهره وهی شار وه زياد بوونی بنکه نه ندروستيه کان له م شوینانه بويه پيشنيار ده که ين که وای. په رستار هه ئستیت به هه نديک له کاری پيويست وه که تيمار کردنی برینی ئاسان و دهرزی ليدان به ماسولکه وه خزمهتی نافرتهی دوو گيان له پيش و پاش کرداری له دايک بوون .

VI. وانه کانی خویندن له خولی ی. په رستاری به م شیوهی خواره وه ده بیټ :-

• خویندنی تیوری بو ماوهی دوو مانگ به ریزه ی 160 کات ژمیر له م وانانه ی خواره وه :-

ژ	ناوی وانه کان	کات ژمیر ه کان
1	بنه مای په رستاری	32 کات ژمیر
2	فریا که وتنی سه ره تایی	32 کات ژمیر
3	داب و نه ریتی پيشه ی په رستاری	32 کات ژمیر
4	خؤراک	16 کات ژمیر
5	ته ندروستی دايک و مندال	24 کات ژمیر
6	په رستاری مندالان	24 کات ژمیر
	کۆی گشتی کات ژمیر ه کان	160 کات ژمیر

• پر اکتیکی له نه خو شخانه کانی سه ر به فه رمانگه که مان ده بیټ بو ماوهی چوار مانگ به ریزه ی 256 کات ژمیر .

VII. بودجه ی خول :-

ژ	بابه ت	بري پاره بو يه ک مانگ	بري پاره بو شه ش مانگ
1	سه ر په رستاری خول	150,000 دینار	900,000 دینار
2	ی. سه ر په رستاری خول	120,000 دینار	720,000 دینار
3	وانه و تنه وه	416 کات ژمیر x 5000 دینار = 2,080,000 دینار	2,080,000 دینار
4	په راوگه	300,000 دینار	300,000 دینار
	کۆی گشتی پاره / جوار ملیون دینار		4,000,000 دینار